

KONZULTACE

Energetického regulačního úřadu

ve věci posouzení implementace NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích

Dne 26. března 2014 schválila Evropská komise NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích (dále „Nařízení“ nebo „NC BAL“). Toto Nařízení ukládá členským státům povinnost upravit pravidla pro vyrovnávání plynárenských soustav a uvést je do souladu s tímto Nařízením.

Energetický regulační úřad (dále „Úřad“) je na základě ustanovení § 98a odst. 2 písm. i) bodu 4 energetického zákona zmocněn stanovit rozsah a termíny předávání údajů pro vyhodnocování odchylek a vyúčtování dodávek plynu a ostatních služeb, postupy pro vyhodnocování, zúčtování a vyrovnávání odchylek a zúčtování a vypořádání vyrovnávacího plynu ve stavu nouze a při předcházení stavu nouze. V rozsahu tohoto zmocnění bylo nezbytné upravit termíny a procesy pro implementaci Nařízení do modelu trhu s plynem v České republice.

Transpozice Nařízení byla provedena úpravou Pravidel trhu s plynem, konkrétně vyhláškou č. 349/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení spojená s implementací Nařízení do modelu trhu s plynem v ČR vstoupila v účinnost dne 1. července 2016.

Za nejvýznamnější změnu modelu vyrovnávání soustavy po implementaci Nařízení od 1. července 2016 je možné považovat skutečnost, že veškeré odchylky a stanovení denních vyrovnávacích množství je řešeno již na základě denních hodnot alokací a nikoliv podle měsíčních hodnot alokací, jako tomu bylo před 1. červencem 2016. Na základě konzultací provedených v průběhu roku 2015 zvolil Úřad informační model podle základního scénáře, v němž informace o odběrech neměřených denně sestávají z předpovědí o den dříve a denních předpovědí. Za tímto účelem operátor trhu zveřejňuje podle Pravidel trhu s plynem:

- nejpozději do 13:00:00 hodin plynárenského dne přepočtené typové diagramy dodávky na následujících 7 plynárenských dní na základě předpovědi klimatických podmínek,
- nejpozději do 13:00:00 hodin plynárenského dne první aktualizované hodnoty přepočtených typových diagramů dodávky na probíhající plynárenský den na základě aktualizované předpovědi klimatických podmínek poskytnuté Českým hydrometeorologickým ústavem,
- nejpozději do 23:00:00 hodin plynárenského dne druhou aktualizovanou hodnotu přepočtených typových diagramů dodávky na probíhající plynárenský den na základě aktualizované předpovědi klimatických podmínek poskytnuté Českým hydrometeorologickým ústavem.

Posílení role denních hodnot alokací se promítlo i v záměru Úřadu řešit problematiku měření typu B a CM v podmínkách NC BAL. Od 1. července 2016 byl proto zrušen princip alokace měření CM do dnů na základě přepočteného typového diagramu dodávky. Pro měření typu CM je v současnosti použit stejný princip, jako u měření typu C – skutečná hodnota měření je díky tomu předmětem tzv. clearingů odběrného předávacího místa. U měření typu B Úřad inicioval minimalizaci jejich uplatnění, což se projevilo tím, že část odběrných míst s měřením typu B byla v rámci implementace NC BAL osazena měřením typu A a další část odběrných míst s měřením typu B byla, pokud to legislativa umožňovala, převedena na měření typu CM. Obchodníkům s plynem

nejsou v současnosti ze strany provozovatelů soustav poskytovány prostřednictvím systému operátora trhu hodnoty odběrů zákazníků s průběhovým měřením v průběhu plynárenského dne.

I přes výše uvedené komponenty modelu trhu s plynem od 1. července 2016 obchodníkům vznikají odchylky, které nelze ani při využití sofistikovaných predikačních mechanismů ovlivnit. Proto je obchodníkům s plynem poskytována flexibilita prostřednictvím akumulace (dále jen flexibilita) umožňující oscilaci obchodní pozice subjektů zúčtování v rámci stanovené výše flexibility tak, že pokud nejsou překročeny tyto meze, nejsou generovány dodatečné náklady na vyrovnávání.

Model trhu s plynem v ČR rozděluje kompetence a povinnosti spojené s vyrovnáváním plynárenské soustavy mezi provozovatele přepravní soustavy, společnost NET4GAS, s.r.o., a operátora trhu, společnost OTE, a.s. Provozovatel přepravní soustavy je subjektem zodpovědným za zajištění bezpečného a spolehlivého provozu, údržby, obnovy a rozvoje přepravní soustavy. Operátor trhu je, vzhledem k povinnosti zajišťovat zúčtování a obchodní vyrovnávání vyrovnávacího plynu podle § 20a odst. 4 energetického zákona, subjektem zodpovědným za obchodní vyrovnávání přepravní soustavy, a vztahují se tak na něj příslušná ustanovení Nařízení. Role operátora trhu je v rámci českého modelu trhu s plynem nezaměnitelná, neboť zaujímá neutrální postavení mezi všemi účastníky trhu a je z podstaty své činnosti zodpovědný za rozvoj tržního prostředí v ČR.

Nařízení v článku 38 ukládá provozovateli přepravní soustavy povinnost provést analýzu přínosů a nákladů spojených se:

- a) zvýšením četnosti poskytování informací uživatelům sítě,
- b) zkrácením souvisejících lhůt pro poskytování informací,
- c) zlepšením přesnosti poskytovaných informací.

S ohledem na výše uvedené rozdělení kompetencí mezi provozovatele přepravní soustavy a operátora trhu bude v České republice analýza nákladů a přínosů podle čl. 38 Nařízení zpracována v přímé spolupráci mezi těmito subjekty a Energetickým regulačním úřadem, kdy Úřad bude v roli koordinátora aktivně participovat na konzultaci se všemi zúčastněnými stranami a na zpracování analýzy nákladů a přínosů.

V souvislosti s požadavkem Nařízení je pro Energetický regulační úřad nezbytné zohlednit specifika a kompetence jednotlivých dotčených účastníků trhu s plynem v ČR.

Energetický regulační úřad tímto vyzývá účastníky trhu s plynem v České republice, jejichž oprávněné zájmy mohou být dotčeny, aby z pohledu své role na tomto trhu provedli vyhodnocení fungování jednotlivých komponent modelu vyrovnávání plynárenské soustavy a v souladu s pravidly konzultačního procesu

1. navrhli opatření vedoucí ke zlepšení efektivnosti fungování jednotlivých komponent aplikovaného modelu vyrovnávání,
2. posoudili a popsali přínosy a vyčíslili náklady související se zvýšením četnosti poskytování informací, zkrácením souvisejících lhůt pro poskytování informací a zlepšením přesnosti poskytovaných informací.

Energetický regulační úřad obdržené připomínky a podněty vyhodnotí a na základě zmocnění podle EZ a kompetence dané čl. 38 odst. 3 Nařízení rozhodne o relevantních změnách v modelu implementace Nařízení, včetně změn v poskytování informací.